

Priznavanjem dužeg zastarnog roka ne bi skladištaru bilo onemogućeno pravo regresa prema brodaru. To bi bilo samo pod uvjetom da je brodar sa skladištarom sklopio ugovor o prijevozu koji predviđa jednogodišnji zastarni rok. Medjutim to nije slučaj. Skladištar i brodar ne sklapaju ugovor o prijevozu, već građanskopravni ugovor o djelu, a eventualno i o uskladištenju. Prema tome u njihovom međusobnom odnosu moraju doći do primjene zastarni rokevi ovih posala koji su, redovito, duži od zastare iz prijevoznog posla. Tačno je što sud tvrdi u gornjoj presudi da skladištar ustvari izvršava jedan dio operacija koje je brodar dužan izvršiti na temelju prijevoznog ugovora, ali ta činjenica ne uvjetuje da u njihovom međusobnom odnosu ti poslovi poprime karakter prijevoznog posla. Primjenjujući ovo drugo stajalište moglo bi se dogoditi da prava korisnika prijevoza prema brodaru zastare, ali da ujedno ne zastari brodarove prave prema skladištaru. Medjutim ni pod ovom pretpostavkom nema opasnosti neopravdanog obogaćenja brodara na štetu skladištara, jer će se ovaj zadnji, u slučaju tužbe koju bi eventualno brodar protiv njega podnio, moći opravdano braniti navodom da tužitelj ne trpi nikakvu štetu, jer je njegov zahtjev zastario, pa da prema tome nema ništa od njega tražiti.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Havre

Presuda od 29.X 1963.

Cie Marine Marchande c/a zapovjednika
brodova "Santa-Elena", "Casteville" i
"Heima-Adzard-Fritzen"

Prijevoz stvari morom - Klausula nadležnosti suda - Požar na brodu - Šteta nastala svojstvom tereta - Klausula o nadležnosti da bi bila pravomoćna mora biti konkretna - Brodar ne odgovara za štete nastale požarom ako tužitelj ne dokaže njegovu krivnju - Pod istim uvjetima ne odgovara ni za štetu nastalu svojstvom tereta

Brodar je prevezao teret ribljeg brašna u tri broda iz raznih peruanskih luka u Le Havre. Na odredištu je utvrđeno da nedostaje u prvom brodu 1.431 kg, u drugom 1.063 kg, a u trećem 2.381 kg tereta. Osiguratelji, nastupajući na mjesto primacca-osiguravnika, tuže zapovjednike brodova kao zapovjednike i kao zastupnike brodarove.

Tuženici su u prvom redu podigli prigovor nenadležnosti suda. U teretnici je bila navedena klauzula prema kojoj je brodar imao pravo izabrati sud pred kojim će se spor

voditi, a tuženici, na temelju te klauzule, izjavljaju da izabiru sud u New Yorku. Sud je odbio ovaj prigovor. Prema stalnoj francuskoj sudskoj praksi, da bi klauzula o nadležnosti suda bila valjana, potrebno je da bude tačno precizirana i to tako da nije, u svrhu odredjenja suda, potrebno tražiti bilo koje druge informacije osim onih koje su navedene u klauzuli. U konkretnom slučaju osim toga da se klauzula odnosila samo na sporove iz zajedničke avarije.

Budući da u postupku nije utvrđena nikakva osobna krivnja zapovjednika, sud je tužbu, ukoliko je bila upravljena protiv njih osobno, odbio.

Tuženici iznose da je šteta na jednom brodu prouzrokovana požarom, koji je nastao samozapaljenjem tereta. Manjak na druga dva broda kreće se u granicama transportnog kala, a osim toga da ni jutene vreće u kojima se nalazio teret nisu bile u takvom stanju da bi bile sposobne u cijelosti očuvati brašno.

Protiv ovoga zadnjeg prigovora tužitelji navode da se ne može raditi o transportnom kalu, jer za riblje brašno kalo se uopće ne priznaje. Što se tiče vreća da su sve one bile nove i da nisu pokazivale nikakvih znakova oštećenja.

Sud je odbio tužbeni zahtjev u cijelosti.

U pogledu štete prouzrokovane požarom sud smatra utvrđenim da je vatra nastala samozapaljenjem tereta, pa obzirom na ugovorne klauzule stranaka primjenjuje američki "Carriage of goods by sea act", i tuženike oslobadja odgovornosti jer da tužitelj nije pridonio nikakav dokaz o krivnji broda.

U teretnicama je bila nevedena klauzula kojom su zapovjednici ukazali na mane tereta, posebno u pogledu njegove vlažnosti. Obzirom na to tužitelji su bili dužni dokazati da je šteta nastala krivnjom brodaru ili njegovih ljudi. Ovo ne samo da nisu uspjeli, već dapače u postupku je utvrđeno da je brodar poduzeo sve potrebne mjere opreza.

/DME 1964, str.434/

B.J.